

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ
Δ/ντής: Τόντης Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Δ/νση: Τρικάλων 224, ΚΑΡΔΙΤΣΑ, 43100, ΤΘ 199 - Τηλ.: 24410-66048, -66082, Fax: -66048

ΟΔΗΓΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΟΜΕΙΟ

➤ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οποιαδήποτε εργασία στο χώρο του νεκροτομείου μπορεί να αποβεί επικίνδυνη για την υγεία του προσωπικού και των φοιτητών, εφόσον δεν τηρούνται οι ενδεδειγμένοι κανόνες υγιεινής. Τα πτώματα των ζώων είναι δυνατό να φέρουν παθογόνους παράγοντες (ιοί, βακτήρια, μύκητες, παράσιτα, τοξικές ουσίες κ.ά.). Επιπλέον τα μεταθανάτια φαινόμενα (αυτόλυση, σήψη) έχουν ως αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το πτώμα με μεγάλο μικροβιακό φορτίο (σαπρόφυτα αλλά και παθογόνους μικροοργανισμούς που πολλαπλασιάζονται λόγω ευνοϊκών συνθηκών). Ο κίνδυνος μετάδοσης ζωοανθρωπονόσων δεν είναι αμελητέος. Πιθανός επίσης είναι και ο κίνδυνος μηχανικής μεταφοράς μικροβίων (π.χ. μέσω ενδυμάτων, υποδημάτων κλπ.) κατά την έξοδο από το Νεκροτομείο, σε υγιή ζώα και στο περιβάλλον με αποτέλεσμα τη διασπορά παθογόνων παραγόντων από ιατρική αμέλεια. Επιπλέον, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται και η πιθανότητα ατυχήματος κατά την ώρα εργασίας μέσα στο νεκροτομείο (π.χ. τραυματισμοί από κακή και άσκοπη χρήση των εργαλείων).

Η εφαρμογή των υποδείξεων του παρόντος οδηγού πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα και είναι **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ** για όλους όσους εργάζονται στο χώρο του **Νεκροτομείου** (ακαδημαϊκό προσωπικό, φοιτητές, βοηθητικό προσωπικό, επισκέπτες), ώστε οι παραπάνω κίνδυνοι να αποσοβηθούν και υπογράψουν την υπεύθυνη δήλωση- υπόδειγμα του παραρτήματος του παρόντος οδηγού.

➤ **ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ**

A. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τα άτομα που εργάζονται ή παρευρίσκονται στο νεκροτομείο είναι δυνατό να μολυνθούν από κάποιον παθογόνο παράγοντα μέσω εισπνοής, κατάποσης, λύσεων συνέχειας του δέρματος ή με άμεσο ενοφθαλμισμό λόγω απρόσεκτου χειρισμού π.χ βελόνων, νυστεριών, κλπ. Για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου αυτού είναι απαραίτητη η τήρηση των παρακάτω κανόνων:

➤ Όσοι εργάζονται στο νεκροτομείο πρέπει να φορούν ιατρική ποδιά ή φόρμα εργασίας με μακριά μανίκια, πλαστικά γάντια και αδιάβροχες μπότες (που ΔΕΝ επιτρέπεται να φορούν τα ίδια για εργασίες έξω από το χώρο του Νεκροτομείου). Οι βρώμικες ποδιές πρέπει να πλένονται. Οι μπότες πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται καθημερινά μετά από κάθε χρήση τους. Ανάλογοι κανόνες ισχύουν και για τους επισκέπτες φοιτητές (εκτός προγραμματισμένων ομάδων παρακολούθησης) που επισκέπτονται το Νεκροτομείο. Οι «ξένοι» επισκέπτες κατ' εξαίρεση (λόγω αυξημένου λειτουργικού κόστους) θα φορούν δανεική ποδιά, υποπόδια, γάντια, μάσκα (και πιθανά σκούφο).

➤ **Απαγορεύεται αυστηρά** το κάπνισμα, καθώς και η κατανάλωση τροφίμων και καφέ - ποτών μέσα στο Νεκροτομείο (ισχύει για όλους τους χώρους του κτηρίου).

➤ Τα πλαστικά γάντια πολλαπλών χρήσεων πρέπει να απολυμαίνονται μετά από κάθε χρήση. Αντιθέτως τα γάντια μιας χρήσης να απομακρύνονται σε ανάλογους κάδους όπως π.χ. για το πτώμα και τα λοιπά βιολογικά υλικά (βλ. παρακάτω).

➤ Πόμολλα από πόρτες και άλλες λαβές, ακουστικά από τηλέφωνα, στυλό, μολύβια, δελτία νεκροτομικής εξέτασης, παραπεμπτικά σημειώματα, φωτογραφική μηχανή, αυτοκόλλητες ετικέτες, αντικειμενοφόρες πλάκες, καλυπτρίδες, πλαστικοί περιέκτες και δοχεία που

περιέχουν φορμαλδεΰδη δεν πρέπει να αγγίζονται με βρώμικα γάντια ή χέρια που δεν είναι πλυμένα. Εάν κάτι συμβεί κατά λάθος, πρέπει να γίνει χρήση κατάλληλου απολυμαντικού.

➤ Μετά το πέρας οποιασδήποτε εργασίας στο χώρο του νεκροτομείου τα χέρια πρέπει να πλένονται σχολαστικά με τη χρήση σαπουνιού μέχρι το ύψος των αγκώνων καθώς και με betadine ή χλωρεξιδίνη.

➤ Κατά την έξοδο από το Νεκροτομείο, η απολύμανση παπουτσιών είναι υποχρεωτική.

ΟΥΔΕΙΣ ΕΞΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΟΜΕΙΟΥ, ΓΙΑ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΛΟΓΟ, ΦΕΡΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΣΗ -ΠΟΔΙΑ – ΥΠΟΔΗΣΗ που έχει χρησιμοποιήσει εντός του Νεκροτομείου.

➤ Έγκυες γυναίκες δεν θα πρέπει να χειρίζονται δείγματα που προέρχονται από περιστατικά αποβολών σε μηρυκαστικά και γενικά πτώματα ή σπλάγχνα ζώων για τα οποία υπάρχει υποψία ότι είναι μολυσμένα με *Listeria*, *Chlamydia*, *Toxoplasma*, κλπ.

➤ Συστήνεται ο προληπτικός εμβολιασμός έναντι του τετάνου για όσους από το προσωπικό εργάζονται στο νεκροτομείο.

B. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

➤ Ο χώρος του νεκροτομείου και οι τράπεζες νεκροψίας πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται αμέσως μετά από κάθε χρήση.

➤ Βασική προϋπόθεση για τον ημερήσιο καθαρισμό και την απολύμανση του νεκροτομείου είναι η επιμέλεια - τάξη: το νεκροτομείο δεν είναι χώρος αποθήκευσης για διάφορα αντικείμενα. Υλικά προς εξέταση και υλικά μονιμοποιημένα σε φορμόλη, πρέπει να τοποθετούνται στο ψυγείο και σε χώρους αποθήκευσης αντίστοιχα πριν από την απολύμανση χώρου στο τέλος της ημέρας των νεκροψιών ζώων.

➤ Τα μη μονιμοποιημένα υλικά δεν πρέπει να παραμένουν άσκοπα στο ψυγείο.

- Το δωμάτιο-ψυγείο πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ομοίως τα καρότσια και οι κάδοι συλλογής υπολειμμάτων πτωμάτων πρέπει να απολυμαίνονται.
- Πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά μεταλλικά εργαλεία νεκροτομής με πλαστικές λαβές. Τα εργαλεία νεκροτομής πρέπει να τοποθετούνται μετά το πλύσιμο, σε δοχεία απολύμανσης. Τα εργαλεία να μην αποθηκεύονται σε κουτιά από ξύλο ή χαρτόνι.
- Τα υλικά συσκευασίας πτωμάτων – βιολογικών υλικών προς εξέταση, πρέπει να θεωρούνται μολυσμένα. Για αυτό το λόγο πρέπει να απομακρύνονται σε ξεχωριστούς σάκους. Οι σάκοι απομάκρυνσης πτωμάτων δεν πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται ως γενικοί σάκοι απορριμμάτων άλλων υλικών.
- Ο καθαρισμός και η απολύμανση των δομών του νεκροτομείου και των χρησιμοποιούμενων εργαλείων, καθώς και η απομάκρυνση των σκουπιδιών και των πτωμάτων είναι εργασία καθορισμένου υπεύθυνου ζωοκόμου. Μετά τον ζωοκόμο εργασίες επιπλέον καθαριότητας πραγματοποιούνται από εξουσιοδοτημένο προσωπικό εργολαβικής καθαριότητας.
- Η συνολική εποπτεία πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο διδάσκοντα, που είναι εξουσιοδοτημένος να προτείνει διορθώσεις και να επιβάλλει μέτρα για την βελτίωση των κανόνων υγιεινής σε όλους.

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΗ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΤΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

(ΠΡΙΝ, ΚΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗ ΝΕΚΡΟΨΙΑ)

- Όλοι οι χειρισμοί πτωμάτων ζώων (μεταφορά, νεκροτομή, δειγματοληψία κλπ.) πρέπει να γίνονται πάντοτε με χρήση γαντιών.
- Πρέπει να δίνεται προσοχή κατά την εξαγωγή, το χειρισμό ή το πλύσιμο των σπλάγχχνων για φωτογράφιση, ώστε να ελαχιστοποιείται η δημιουργία μικροσταγονιδίων στο περιβάλλον του νεκροτομείου.

- Οι νεκροτομές πρέπει να διεξάγονται και να ολοκληρώνονται σε εύλογο χρονικό διάστημα. Ανοιγμένα πτώματα και υλικά οργάνων δεν πρέπει να μένουν εκτεθειμένα στα τραπέζια περισσότερο από όσο είναι απολύτως απαραίτητο (π.χ για επιστημονική συζήτηση περιστατικού). Να αποφεύγεται η άσκοπη παραμονή των πτωμάτων στα τροχήλατα φορεία για όλη την ημέρα - πρέπει να απομακρύνονται όσο γρηγορότερα γίνεται.
- Τα εργαλεία να χρησιμοποιούνται προσεκτικά (μαχαίρια, ψαλίδια, νυστέρια, βελόνες, πλευροτόμοι, πριόνια, κλπ.) και μόνο για τη χρήση που είναι προορισμένα . Θα πρέπει να είναι τοποθετημένα σε εμφανές σημείο καθ' όλη τη διάρκεια της νεκροψίας.
- Νυστέρια και βελόνες που χρησιμοποιούνται κατά την εργασία στο νεκροτομείο θα πρέπει να απορρίπτονται στον ειδικό περιέκτη.
- Μετά το πέρας της νεκροτομής όλα τα εργαλεία θα καθαρίζονται, απολυμαίνονται και τοποθετούνται στην αρχική τους θέση από τον υπεύθυνο ζωοκόμο, ακλουθώντας συγκεκριμένο πρωτόκολλο καθαρισμού.
- Με το τέλος της νεκροψίας – νεκροτομής, όλα τα βιολογικά υλικά (τμήματα του πτώματος), τοποθετούνται σε μαύρες πλαστικές σακούλες, οι οποίες κλείνονται αεροστεγώς. Κατόπιν οι σακούλες θα τοποθετούνται στο δωμάτιο-ψυγείο μέχρι να σταλούν προς καύση και αποτέφρωση.
- Η πρόσβαση στο χώρο του κλιβάνου αποτέφρωσης επιτρέπεται αποκλειστικά και **ΜΟΝΟ** στο προσωπικό του Εργαστηρίου Παθολογικής Ανατομικής και το εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Τεχνικής Υπηρεσίας.
- Για οποιοδήποτε γεγονός εγκυμονεί κινδύνους βιοασφάλειας, θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα ο υπεύθυνος διδάσκων και ο διευθυντής του Εργαστηρίου Παθολογικής Ανατομικής του Τμήματος Κτηνιατρικής του Π.Θ. καθώς και ο Πρόεδρος του Τμήματος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ
Δ/ντής: Τόντης Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Δ/ση: Τρικάλων 224, ΚΑΡΔΙΤΣΑ, Τ.Κ. 43100, Τ.Θ. 199 - Τηλ.: 24410-66048, -66081, Fax: -66082

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΠΡΟΣ:	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ (ΝΕΚΡΟΤΟΜΕΙΟ)		
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:	
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:			
Ημερομηνία γέννησης:		Ημερομηνία εισαγωγής στο Π.Θ:	
Τόπος Γέννησης:		Έτος σπουδών:	
Αριθμός Ακαδημαϊκής Ταυτότητας:			
Κινητό τηλέφωνο :		Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):	

Έλαβα γνώση του περιεχομένου του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Νεκροτομείου και δηλώνω πλήρη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της παραμονής μου στους χώρους, καθώς αναλαμβάνω την προσωπική ευθύνη για τυχόν συμβάντα στο άτομο μου στο πλαίσιο της εκπαίδευσης μου στη Διαγνωστική Παθολογική Ανατομική των ζώων – Κτηνιατροδικαστική στο Νεκροτομείο.

Ημερομηνία: / /

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)